

WB017 Kun je aan alles wennen?
Opdracht gemaakt door Bart Barnard

Opdracht 1 Hoe belangrijk zijn de kunstmatige aanvullingen aan ons lichaam?

Suggestie voor het inzetten van het filmpje

Het filmpje wordt voor opdracht 1 gezamenlijk of in de kleine groepjes bekeken.

Doelen

De mens heeft allerlei kunstmatige aanvullingen voor ons lichaam bedacht om de omgeving waarin hij leeft aan te passen aan zijn wensen (een mobiel, een bril, e.d.). In opdracht 1 ga je na hoe belangrijk de mobiele telefoon is als kunstmatige aanvulling op ons lichaam, (kunnen we de aanpassing nog wel missen). Om een beeld te krijgen hoe mensen in je groep hierover denken, leer je een eenvoudige enquête op te stellen en de resultaten op een wetenschappelijke wijze te interpreteren en te rapporteren.

Ook ga je in je groep na of de mens het enige wezen is dat zijn omgeving aanpast aan zijn wensen.

Groepswerk

De opdracht wordt in een groepje van vier of vijf leerlingen uitgevoerd.

Vraag 1 Ga na of er een verband bestaat tussen de intensiteit van het gebruik van de mobiele telefoon en de mate waarin men vindt dat een mobiele telefoon onmisbaar is.

- a. Stel een eenvoudige enquête samen die je binnen je groep kunt afnemen.
Vraag hierbij naar de gewone dingen zoals leeftijd en geslacht, maar ook waarvoor mensen hun mobiele telefoon vooral gebruiken en of zij deze een tijdje (bijvoorbeeld een week) zouden kunnen missen. Dit kun je bijvoorbeeld doen door een aantal stellingen te bedenken en dan te vragen in hoeverre men het daar wel of niet mee eens is.
- b. Maak van deze onderzoeksresultaten een mooi overzicht.
- c. Interpreteer de onderzoeksresultaten: Zie je verband tussen de intensiviteit van het gebruik en de onmisbaarheid hiervan? Kun je nog meer verbanden aannemelijk maken aan de hand van dit overzicht, bijvoorbeeld een verschil tussen mannen en vrouwen, of dat leeftijd er iets toe doet?

Vraag 2

Binnen je groep zijn er vast mensen die niet zonder andere dingen dan de mobiele telefoon kunnen. De één kan niet zonder zijn computer, de ander niet zonder zijn lievelingsstrui en een derde niet zonder zijn kat of hond. Op wat voor manier zou je dit makkelijk kunnen inventariseren? Hebben al deze dingen op een abstract niveau iets met elkaar gemeen?

Vraag 3

De manier waarop een hond zijn etensbak verdedigt toont aan dat hij een zeker besef van eigendom heeft. Kun je voorbeelden bedenken van andere dieren die op deze manier iets van buiten zichzelf tot hun identiteit rekenen?

Nabespreking

De resultaten worden in de klas besproken. Per groepje worden de belangrijkste resultaten gepresenteerd. De bedoeling is dat men een helder beeld krijgt van de antwoorden die gevonden zijn via de enquête, voor de vraag of er een verband bestaat

tussen de intensiteit van het gebruik van de mobiele telefoon en de mate waarin men vindt dat een mobiele telefoon onmisbaar is.

Opdracht 2 Maken van een overzicht van bestaande kunstmatige aanvullingen op ons lichaam en de reden dat we de aanvulling al dan niet kunnen missen?

Doel

In opdracht 2 ga je na over wat voor aanvullingen we het dan eigenlijk hebben en hoe belangrijk die aanvulling kan worden voor jou en mensen in je groep (kan je de toevoeging nog wel missen).

In het filmpje wordt de vraag gesteld in hoeverre we in de toekomst nog zonder mobiele telefoon zouden kunnen. Nu is het zo dat de mens altijd al dingen heeft gebruikt om de tekortkomingen van het eigen lichaam op te vangen: een lekkere warme trui om ons gebrek aan vacht te compenseren, een bril om onze slecht gevormde oogbal recht te trekken, een auto om onze traagheid te versnellen of een stalen kunstknie om het versleten gewricht te vervangen.

Groepswerk

Kijk eerst nog eens naar het filmpje en lees de toelichting die erbij gegeven is. De groepsleden beantwoorden eerst voor zichzelf de volgende vragen

- a. Probeer een (uiteraard niet uitputtend) lijstje samen te stellen van dit soort aanvullingen. Kun je per onderwerp aangeven welke je wel en welke je niet zou kunnen missen, en waarom? Denk je dat er een historisch component hierin terug te vinden is; dat mensen vroeger bijvoorbeeld prima zonder bril konden, maar dat dat tegenwoordig ondenkbaar is? Wat zegt dat over de mobiele telefoon zoals die in het filmpje terugkomt?
- b. De individuele antwoorden worden uitgewisseld en besproken. De groep formuleert daarbij antwoorden op de volgende vragen:
Is het *erg* wanneer we straks (of nu misschien al) niet meer zonder mobiele telefoon kunnen? In hoeverre is je mobiele telefoon een onderdeel van je eigen identiteit geworden? Besteed je net zo veel aandacht aan het uitzoeken van een nieuwe mobiele telefoon als je doet aan bijvoorbeeld een nieuwe bril?
- c. Bekijk het lijstje van dingen waarvan je groepsleden hebben aangegeven niet zonder te kunnen. Hebben al deze dingen iets met elkaar gemeen, en wat zegt dat over die dingen?

Opdracht 3 Is het erg dat we al die aanvullingen nodig hebben en dat we er aan wennen?

De groepjes bespreken tenslotte de onderstaande vragen.

Wat wil het eigenlijk zeggen dat iets *erg* is? Is het erg dat we niet meer zonder auto kunnen? Is het erg dat we een half uur te laat op een afspraak komen omdat we de weg niet kunnen vinden? Is *erg* een absoluut of een relatief begrip en wat betekent dat eigenlijk?

Nabespreking van de drie opdrachten

Belangrijke vragen en resultaten uit de groepjes worden in de klas kort besproken. In de klas wordt vervolgens met name ingegaan op de vraag “is het erg dat we al die aanvullingen nodig hebben en dat we er aan wennen?”.